

Kommunals rapport till KNS ungdomskonferens 20-22 mars 2018

Sammanfattning

Kommunal behöver unga personer på alla nivåer i förbundet som kan uttrycka sig om sin och andra ungas situation på arbetsmarknaden idag. Med sin kunskap och erfarenhet kan de utifrån sitt perspektiv bidra med att skapa förankring och ge tyngd åt aktuella frågor. Uttrycksformerna kan se olika ut, via sociala medier, Youtube, debattinlägg och intervjuer i lokal press.

För att stärka det regionala och lokala engagemanget för ungförågorna behövs en central samordning för att i förlängningen få en naturlig återväxt. Det handlar om ett långsiktigt och strukturerat arbete på arbetsplatserna, i skolorna, sektionerna, avdelningarna och centralt. Många olika aktiviteter ska bli en helhet. Unga vuxna i arbetslivet, skolinformation, aktiva studerandemedlemmar, att lyfta ungas perspektiv, utrymme att engagera och organisera sig mm. "Mötesplats för unga" är en aktivitet som återkommer varje år. Kommunal ser att drivkraften främst måste vara på arbetsplatsen och lokalt. Det är sällan frågorna är av annan karaktär än traditionellt fackliga. Kommunal ska bli bättre på att belysa frågorna ur unga vuxnas perspektiv. För att kunna göra det trovärdigt måste unga medlemmar ges utrymme att uttrycka ett "vi". Att prata om "de unga" som en separat del av Kommunal riskerar att skapa distans.

Ungverksamheten i organisationen

Ungdomsverksamhet blir ungdomsverksamhet

Kommunal har använt begreppet "ungdomsverksamhet" i många år. Nu övergår vi till begreppet "ungverksamhet" och siktet är inställt på att mer aktivt lyfta de ungas intressefrågor. Ungverksamheten strävar genom riktad information att öka medvetenheten och engagemanget hos unga både på arbetsplatser och i gymnasieskolor. De aktiva i verksamheten ska vara max 30 år då det underlättar för unga att känna igen sig och ta till sig sakfrågorna. På så vis blir organisationen trovärdig och visar att Kommunal menar allvar med förnyelsearbetet.

Kommunal ska bereda plats för de medlemmar upp till 30 år som vill engagera sig. Vi ska ge utrymme i skolinformationsverksamheten, LOs ungdomsverksamhet och i traditionellt fackligt arbete. Vi behöver även se till att det finns fler plattformar och uppdrag för fortsatt engagemang efter det att man fyllt 30 år.

Erfarna fackliga företrädare ska agera coacher och mentorer och dela med sig av sin erfarenhet. Engagemanget hos de unga kan se annorlunda ut än vad Kommunal är vana med. Vi tror att fler kommer att bidra med "micro-engagemang" och ha mer driv i enskilda sakfrågor.

Att vara fackligt aktiv är inte samma sak som att vara förtroendevald. Det går utmärkt att vara fackligt aktiv utan att ha ett uppdrag och utan att vara med och driva Kommunal som organisation. Kommunals utmaning är att låta aktiva medlemmar engagera sig mer på sina egna villkor, gärna utanför den traditionella strukturen i en organiserad form, t ex nätverk, kampanjer, Facebook-grupper - det finns många olika sätt att driva frågor på.

Kommunal.

Kommunal behöver fler unga aktiva medlemmar och tror att den som får chansen att engagera sig vid kortare, riktade insatser mycket väl kan välja djupare engagemang senare. Kommunal är en medlemsorganisation som är beroende av att medlemmar engagerar sig – på arbetsplatsen och i Kommunal.

På sikt kommer det vara rörelse i organisationen. Framtidens fackliga företrädare blir vana vid att det är flera som delar på uppdragen, och att uppdragen inte är på heltid.

Arbetsplatsen

Fokus ligger på att få ungas engagemang att utgå från de arbetsplatsnära frågorna. Det är på arbetsplatsen som frågorna i första hand ska lösas. Många unga har inte en tydlig bild av fackets roll eller hur arbetsmarknaden fungerar. Kommunal behöver göra särskilda insatser att rekrytera unga, stärka dem på arbetsplatsen, öka facklig medvetenhet och ge möjligheter att engagera och aktivera sig i Kommunal.

Beslutskompetens i organisationen

Avdelningarna

Kommunal ska ha en ungomkommitté i varje avdelning. Ungkommittén med talespersoner ska fungera som en referensgrupp till avdelningen. Avdelningarna ansvarar för att säkerställa att ungverksamheten bedrivs inom ramen för organisationen. Det är avdelningen som sätter den strategiska plattformen och utvecklar ungverksamheten regionalt, utifrån de centrala målsättningarna. Avdelningen följer ungverksamheten precis som övrig verksamhet. De ska stötta och samordna sektionernas verksamhet.

Avdelningsstyrelsen beslutar om 5 ledamöter som under en mandatperiod på 2 år ska ingå i den lokala ungomkommittén. En ombudsman på avdelningen sammankallar ungomkommittén. En ledamot ska vara adjungerad i avdelningsstyrelsen och ha de ungas perspektiv i alla frågor som berör avdelningen. Det är organisationsutvecklingsombudsmannen som är huvudansvarig för den funktionella delen.

Förbundskontoret

På förbundskontoret finns en ombudsman som är ansvarig för att samordna och organisera ungverksamheten och för att belysa de ungas perspektiv. Ledamöterna i ungomkommittén vill och kan ta över en hel del uppgifter som ung-ombudsmannen har ansvar för idag. På detta sätt blir de intrigerade i den fackliga verksamheten och det visar och uttrycker ett "vi" på riktigt. Det viktiga är att ombudsmannen vägleder dem i kommitténs arbete.

Centrala ungomkommittén

Centrala ungomkommittén består av 6 ledamöter som utses av förbundsstyrelsen till en 2-årig mandatperiod. En ledamot från ungomkommittén ska vara adjungerad i förbundsstyrelsen.

Ungkommitténs huvuduppgift är att följa förbundsstyrelsens beslut och målsättningar för ungverksamheten. Kommittén är inte beslutande utan kommer att arbeta med att följa upp verksamheten utifrån uppsatta mål och föreslå riktlinjer och aktiviteter för den fortsatta verksamheten. Ungkommittén ska även utgöra referens till exempelvis rapporter för att lyfta de ungas perspektiv.

Skolinformation och studerandemedlemskap

Skolan är en viktig mötesplats där Kommunal kan tala för den fackliga idén och ha kontakt med potentiella medlemmar. Unga människor är ofta positivt inställda till facket men har inte en tydlig bild om vad facket är och vad facket faktiskt gör. Det är Kommunals uppgift att göra unga medvetna om fackligt medlemskap.

Kommunal.

Skolinformation, värkning och rekrytering till facklig utbildning är ungverksamhetens viktigaste uppgifter. En av målsättningarna är att alla elever som går på gymnasieprogram inom förbundets yrkesområden ska få facklig information. De elever som går programmen för barn och fritid, naturbruk samt vård och omsorg erbjuds gratis studerandemedlemskap i Kommunal. Skolinförmatören ska vara max 30 år.

Resursbruk

Varje avdelning i Kommunal är en egen juridiska person och sätter sin egen budget för ungverksamheten. Verksamheten ska följa förbundets riktlinjer.

Exempel på hur verksamhetsplanen 2018 för ungverksamheten ser ut i avdelning Stockholm:

Vad	När	Vem	Ansvarig	Budget
Skolinformation Förlorad arbetsförtjänst	Löpande hela året	Skolinformatorer: på VO, NB och BF	Skolinfo- och ungansvarig	90 000
Skolinfoträffar 2 halv- dagar	Vår/höst	Aktiva skolinformatorer	Skolinfoansvarig	15 000
Studerandemedlemsdag / utbildning	Höst	Studerande- medlemmar	Skolinfoansvarig	5 000
Fackligt-kollo	Maj/juni	Förbundens ungkommittéer	LO-Regionala ung- domskommittén	Inom skol- och ungansvarigbudget
Facket på sommarjobbet	Juli- augusti 5 veckor	Aktiva unga medlemmar	LO-distriktet Stockholm	100 000
Mötesplats för unga	Våren	Aktiva unga medlemmar	Ungdomsgruppen Stockholm	25 000
Skol- samt ungersvarig Förlorad arbetsförtjänst	Löpande hela året	Ansvariga på avdelningen	Ansvarig ombudsman	440 000
LUK 2 heldagar + 6 halvdagar	Löpande hela året	LUK-ledamöter	Sammanställande	60 000
Ungansvarigträff 2 halvdagar	Vår/höst	Ungansvariga från sektionerna	Ungansvarig på avdelningen/LUK	15 000
				Totalt 750 000 kr

Otrygga anställningar

Tidsbegränsade anställningar och bemanningsanställningar blir allt vanligare på svensk arbetsmarknad och särskilt bland unga. Nästan 40 procent i åldersgruppen 19-30 är tidsbegränsat anställda, att jämföra med ca 12 procent i åldrarna 31-40 och 9 procent i åldersgruppen 41-50. Som tidsbegränsat anställd är det också vanligt att arbeta deltid. Det finns en tendens till uppdelning på arbetsplatserna där en grupp har mer trygga villkor (heltid- och tillsvidare tjänst) och en grupp har mer otrygga villkor (deltid- och visstidstjänst) vilket ofta är åldersbetingat.

Den typen av tidsbegränsad anställning som är allra vanligast är så kallade "sms-anställningar". I regel är det allmänna visstidsanställningar där den anställde rings in vid behov och avlönas per timme. Över hälften av de tidsbegränsat anställda inom vård och omsorg har den här typen av tidsbegränsad anställningsform. Det innebär en stor oförutsägbarhet i vardagen, den anställde vet inte när eller om den ska arbeta, vilket får konsekvenser för möjligheten att planera sitt liv och sin försörjning. Allmän visstid infördes av den borgerliga regeringen år 2008 och är den enda tidsbegränsade anställningsform som inte kräver att arbetsgivaren motiverar varför anställningen ska tidsbegränsas.

Det finns en risk att den arbetsmarknad unga möter idag har höjt trösklarna för medlemskap i facket. Organisationsgraden bland tidsbegränsat anställda är mycket lägre än bland tillsvidareanställda. Inom vård och omsorg är knappt hälften av de tidsbegränsat anställda medlemmar i

Kommunal.

facket, medan nästan 80 procent av de tillsvidareanställda är medlemmar. Otrygga villkor skapar dels en ovilja att upplevas som obekvämt av arbetsgivaren och dels påtvingar den kort-siktighet. Svårigheten att få en fast heltidstjänst som ung innebär också att många har flera olika (otrygga) jobb och "hoppas" mellan organisationsområden.

Utmaningen att bättre organisera unga går på många sätt hand i hand med utmaningen att organisera tidsbegränsat anställda. Otryggheten på arbetsmarknaden drabbar Kommunals medlemmar oavsett ålder, men att tydligare lyfta ungas engagemang och de frågor som berör unga kan höja organisationsgraden och vidga perspektiven på det fackliga arbetet, eftersom olika fackliga frågor kan beröra olika grupper i olika stadier av livet.

Jeanette Forslund

Ombudsman, Organisationsutvecklingsenheten